

VALSTYBINĖS DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJOS REKOMENDACIJOS DĖL ASMENS DUOMENŲ APSAUGOS, INICIJUOJANT REFERENDUMĄ

Bendrosios nuostatos

Lietuvos Respublikos referendumo įstatyme (Žin., 2002 Nr.64-2570) yra nustatyta, kad piliečių referendumo paskelbimo iniciatyvos teisė įgyvendinama 300 tūkstančių turinčių rinkimų teisę piliečių reikalavimu. Tokią teisę piliečiai įgyvendina tiesiogiai. Tam tikslui iš ne mažiau kaip penkiolikos piliečių, turinčių rinkimų teisę, sudaroma piliečių referendumo iniciatyvinė grupė (toliau – grupė), kuri turi grupės koordinatorių (koordinatoriai).

Vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) grupei išduoda piliečių parašų rinkimo lapus.

Grupė, remdamasi registracijos akto, išduoto VRK, nuorašu, turi teisę organizuoti piliečių parašų rinkimą.

Pilietis savo duomenis įrašo pats. Įstatyme nustatyta, kad jeigu pilietis dėl fizinių trūkumų pats negali pasirašyti, jo prašymu pasirašo kitas pilietis ir toks faktas pažymimas atitinkamu įrašu piliečių parašų rinkimo lape bei patvirtinamas piliečių parašus rinkusio piliečio parašu. Sąrašus (piliečių reikalavimus paskelbti referendumą konkrečiu klausimu) kaupia grupė.

Piliečių parašų rinkimo lape yra įrašomi asmens duomenys: piliečio pavardė, vardas, piliečio paso arba asmens tapatybės kortelės numeris, gimimo data, gyvenamoji vieta, parašas, data, kurių apsaugą reglamentuoja Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas. Įstatymu yra nustatoma pareiga renkantiems, užrašantiems ir kitokius su asmens duomenimis veiksmus atliekantiems asmenims laikytis įstatyme įtvirtintų duomenų apsaugos reikalavimų:

- 1) asmens duomenys turi būti tvarkomi tiksliai, sąžiningai ir teisėtai;
- 2) asmens duomenys turi būti renkami apibrėžtais ir teisėtais tikslais, nustatytais prieš renkant asmens duomenis, ir po to tvarkomi su šiais tikslais suderintais būdais;
- 3) asmens duomenys turi būti tikslūs;
- 4) asmens duomenų apimtis turi atitikti būtinąją asmens duomenims tvarkyti;
- 5) asmens duomenys turi būti laikomi tokia forma, kad duomenų subjektų tapatybę būtų galima nustatyti, kai to reikia tiems tikslams, dėl kurių šie duomenys buvo surinkti ir tvarkomi. Asmens duomenys turi būti saugomi ne ilgiau, nei to reikalauja duomenų tvarkymo tikslai.

Asmens duomenų valdytojo teises ir pareigas nustato Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas.

Šios rekomendacijos parengtos, siekiant užtikrinti tinkamą asmens duomenų apsaugą, sutinkamai su Referendumo įstatymo įgyvendinimu.

Šios rekomendacijos nėra privalomos, tačiau jų laikymasis sumažintų galimų pažeidimų riziką, padėtų išvengti galimų konfliktų ir nesusipratimų.

Rinkusiems, užrašiusiems ir kitokius su asmens duomenimis veiksmus atlikusiems asmenims, kurie pažeidė Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

Rekomendacijos iniciatyvinei grupei

Referendumo iniciatyvinės grupės nariai, nuo įregistravimo VRK momento iki surinktų piliečių parašų ir parašų rinkimo lapų perdavimo VRK, tampa asmens duomenų valdytojais. Nuo parašų rinkimo lapų perdavimo VRK, asmens duomenų valdytoju tampa VRK.

Rekomenduojama:

- 1) Pasirinkti tokius piliečius, kurie tinkamai atliktų grupės įgaliotą veiklą.
- 2) Gauti iš jų rašytinį išsipareigojimą saugoti asmens duomenų paslaptį, jei šie asmens duomenys neskirti viešam skelbimui. Šio išsipareigojimo asmenys privalo laikytis ir pasibaigus

igalios veiklos santykiams. Rekomenduojama išsipareigojimo forma pridedama. Ją taip pat galite rasti internete www.ada.lt/rekomend.html.

3) Registruoti piliečius, kuriems bus įteikti piliečių parašų rinkimo lapai, nurodant piliečio vardą, pavardę, piliečio paso arba asmens tapatybės kortelės numerį, gyvenamąją vietą, piliečių parašų rinkimo lapo numerį bei jų skaičių. Piliečių parašų rinkimo lapai įteikiami pasirašytinai.

4) Nurodyti piliečiui, renkančiam piliečių parašus, prisistatyti piliečiui, kuriam siūloma pasirašyti parašų rinkimo lape, jei paprašo pateikti asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, informuoti kokių tikslu yra renkami asmens duomenys.

5) Parašų rinkėjams išduoti dokumentus (pavyzdžiui, iniciatyvinės grupės nustatytos formos pažymėjimas, įgaliojimas parašus renkančiam piliečiui), kuriuos jie galėtų pateikti asmenims, pageidaujantiems sužinoti parašų rinkėjo tapatybę, duomenų valdytojo tapatybę ir parašų rinkėjo įgaliojimus.

6) Renkant piliečių parašus, patikrinti piliečio įrašomus į piliečių parašų rinkimų lapą jo asmens duomenis pagal jo asmens dokumentą.

7) Referendumo iniciatyvinei grupei, nesurinkusiai ar surinkusiai reikiamą skaičių piliečių parašų, gražinti piliečių parašų rinkimo lapus VRK, kuri kartu su referendumo iniciatyvine grupe priima sprendimą dėl jų sunaikinimo. Kartu turi būti sunaikinami ir Rekomendacijų iniciatyvinei grupei 2 dalies 3 punkte minimi užregistruotų piliečių sąrašai.

8) Neužpildytus ir užpildytus piliečių parašų rinkimo lapus saugoti taip, kad su jais negalėtų susipažinti pašaliniai tam neįgalioti asmenys.

9) Asmenys (referendumo iniciatyvinė grupė, parašų rinkėjai) renka, užrašo ir atlieka kitus teisėtus veiksmus su asmens duomenimis tik piliečių referendumo paskelbimo iniciatyvos tikslu. Piliečių parašų rinkimo lapai negali būti panaudoti kitiems tikslams.

10) Asmens duomenis tvarkantys asmenys turi užkirsti kelią atsitiktiniam ar neteisėtam asmens duomenų sunaikinimui, pakeitimui, atskleidimui, taip pat bet kokiam kitam neteisėtam tvarkymui. Draudžiama užpildytus piliečių parašų rinkimo lapus kopijuoti, perduoti juos tretiesiems asmenims, atskleisti, perduoti piliečių asmens duomenis tretiesiems asmenims arba sudaryti sąlygas įvairiomis priemonėmis su jais susipažinti bet kokia forma.

Priedas prie rekomendacijos

(Duomenų valdytojo, duomenų tvarkytojo pavadinimas)

Asmens, renkančio piliečių parašus, išsipareigojimas saugoti asmens duomenų paslaptį

Aš suprantu

- kad tvarkysiu asmens duomenis, kurie negali būti atskleisti ar perduoti neįgaliotiems asmenims ar institucijoms;

- kad draudžiama perduoti neįgaliotiems asmenims parašų rinkimo lapus, sužinoti asmens duomenis ar kitaip sudaryti sąlygas susipažinti su asmens duomenimis;

- kad netinkamas asmens duomenų tvarkymas gali užtraukti atsakomybę pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

Aš išsipareigoju

- saugoti asmens duomenų paslaptį;

- tvarkyti asmens duomenis, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų tvarkymą;

- neatskleisti, neperduoti ir nesudaryti sąlygų įvairiomis priemonėmis susipažinti su tvarkoma informacija nei vienam asmeniui, kuris nėra įgaliotas naudotis šia informacija;
- pranešti iniciatyvinės grupės atstovams apie bet kokią įtartiną situaciją, kuri gali kelti grėsmę asmens duomenų saugumui.

Aš žinau

- kad už šio įsipareigojimo nesilaikymą, ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimą turėsiu atsakyti pagal galiojančius Lietuvos Respublikos įstatymus;
- kad asmuo, patyręs žalą dėl neteisėto asmens duomenų tvarkymo arba kitų duomenų valdytojo ar duomenų tvarkytojo veiksmų ar neveikimo, turi teisę reikalauti atlyginti jam padarytą turtinę ar neturtinę žalą (pagal Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 34str.1d (Žin., 1996, Nr. 63-1479; 2003, Nr. 15-597));
- kad duomenų valdytojas, duomenų tvarkytojas arba kitas asmuo, atlygina asmeniui padarytą žalą, patirtą nuostolį išreikalauja įstatymų nustatyta tvarka iš asmens duomenis tvarkančio asmens, dėl kurio kaltės atsirado ši žala;
- kad šis įsipareigojimas galios visą mano įgaliotos veiklos laiką ir jam pasibaigus.

Aš esu susipažinęs su

Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu,

(kita įrašyti)

Asmuo

Šis pasižadėjimas buvo pasirašytas dalyvaujant

_____
(Vardas, pavardė)

_____
(Vardas, pavardė)

_____
(Data) (Parašas)

_____
(Data) (Parašas)

Atnaujino:

Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos

Informacijos ir technologijų

vyr. specialistas

Zigmantas Medutis

2005-04-20